

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2020/1042**av den 15 juli 2020****om fastställande av tillfälliga åtgärder vad gäller de tidsfrister för insamling, kontroll och granskning som föreskrivs i förordning (EU) 2019/788 om det europeiska medborgarinitiativet med hänsyn till covid-19-utbrottet**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 24,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Den 11 mars 2020 tillkännagav Världshälsoorganisationen att covid-19-utbrottet hade blivit en världsomspännande pandemi. Medlemsstaterna har på ett dramatiskt och exceptionellt sätt drabbats av konsekvenserna av den pandemin. De har vidtagit en rad restriktionsåtgärder för att stoppa eller bromsa spridningen av covid-19, inklusive nedstängningsåtgärder för att begränsa den fria rörligheten för sina medborgare, förbud mot offentliga evenemang och stängning av affärer, restauranger och skolor. Dessa åtgärder har lett till att det offentliga livet har upphört i nästan alla medlemsstater.
- (2) De åtgärder medlemsstaterna har vidtagit har oundvikligen också fått allvarliga konsekvenser för det europeiska medborgarinitiativet. För att europeiska medborgarinitiativ (*initiativ*) ska vara giltiga måste enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 ⁽²⁾ organisatörerna samla in minst en miljon stödförklaringar i minst en fjärdedel av medlemsstaterna inom en period på tolv månader. Insamling av stödförklaringar i pappersform, lokala kampanjer och anordnande av offentliga evenemang, vilka är av stor betydelse för ett framgångsrikt initiativ, har i mycket hög grad försvarats på grund av de åtgärder som vidtagits för att hantera covid-19-pandemin.
- (3) Medlemsstaterna och unionens institutioner har även vissa rättsliga skyldigheter enligt förordning (EU) 2019/788. Dessa skyldigheter omfattas av strikta tidsfrister från vilka förordning (EU) 2019/788 inte medger några undantag.
- (4) Fördraget om Europeiska unionen ger unionsmedborgarna rätt att uppmana kommissionen att lägga fram ett förslag till en unionsrättsakt för att genomföra fördragen. Det europeiska medborgarinitiativet är ett av unionsmedborgarnas viktigaste instrument för att på ett enkelt och tillgängligt sätt delta i den demokratiska och politiska debatten om unionen och ta upp frågor som är av betydelse för dem på unionens dagordning.
- (5) Under de nuvarande exceptionella omständigheterna, särskilt på grund av de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att hantera covid-19-pandemin, krävs tillfälliga åtgärder för att bibehålla det europeiska medborgarinitiativet som ett effektivt instrument och för att skapa rättssäkerhet när det gäller möjliga förlängningar av de tillämpliga tidsfristerna.
- (6) Medlemsstaterna har meddelat att i syfte att kunna fortsätta att övervaka och kontrollera folkhälsosituationen, kommer de endast gradvis att lätta på de restriktioner som infördes genom de åtgärder som vidtagits för att hantera covid-19-pandemin. Det är därför lämpligt att förlänga perioden för insamling av stödförklaringar med sex månader från och med den 11 mars 2020, då Världshälsoorganisationen tillkännagav att covid-19-utbrottet hade blivit en pandemi. Den förlängningen grundas på antagandet att minst en fjärdedel av medlemsstaterna eller ett antal medlemsstater som utgör mer än 35 % av unionens befolkning åtminstone under de första sex månaderna från och med den 11 mars 2020 kommer att tillämpa åtgärder som i hög grad inskränker organisatörernas möjligheter att samla in stödförklaringar i pappersform och att genomföra lokala kampanjer. Den längsta insamlingsperioden för insamling av stödförklaringar för initiativ för vilka insamlingsperioden pågick den 11 mars 2020 bör därför förlängas med sex månader. För initiativ avseende vilka insamlingsperioden började mellan den 11 mars och den 11 september 2020, bör dessutom insamlingsperioden förlängas till och med den 11 september 2021.

⁽¹⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 9 juli 2020 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 14 juli 2020.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 av den 17 april 2019 om det europeiska medborgarinitiativet (EUT L 130, 17.5.2019, s. 55).

- (7) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning och eftersom det är svårt att förutse när pandemin upphör i unionen bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att ytterligare förlänga insamlingsperioden för initiativ där insamlingsperioden fortfarande pågår den 11 september 2020 om åtgärderna med anledning av covid-19-pandemin som allvarligt hindrar möjligheten för organisatorerna att samla in stödförklaringar i pappersform och informera allmänheten om sina pågående initiativ fortfarande föreligger efter den dagen i minst en fjärdedel av medlemsstaterna eller ett antal medlemsstater som utgör mer än 35 % av unionens befolkning. Den förlängning av insamlingsperioden med sex månader som föreskrivs genom den här förordningen bör ge kommissionen tillräckligt med tid att besluta huruvida en ytterligare förlängning av insamlingsperioden är motiverad. Dessa genomförandebefogenheter bör också göra det möjligt för kommissionen att anta genomförandeakter för att förlänga insamlingsperioden i händelse av en ny folkhälsokris kopplad till ett nytt utbrott av covid-19, förutsatt att minst en fjärdedel av medlemsstaterna eller ett antal medlemsstater som utgör mer än 35 % av unionens befolkning har vidtagit åtgärder som sannolikt har samma effekt. När kommissionen antar dessa genomförandeakter bör den ange vilka initiativ som berörs, med det nya slutdatumet för deras insamlingsperiod efter varje beviljad förlängning, samt de faktiska omständigheter som rättfärdigar beviljandet av sådana förlängningar. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁽³⁾.
- (8) Vid dess bedömning före antagande av genomförandeakter som förlänger insamlingsperioden bör kommissionen ta i beaktande huruvida de åtgärder som har vidtagits av medlemsstaterna som svar på covid-19-pandemin eller som svar på ett nytt covid-19-utbrott allvarligt hindrar möjligheten för organisatorerna att samla in stödförklaringar i pappersform och att genomföra lokala kampanjer.
- (9) Kommissionen bör informera det berörda initiativets organisatörer och medlemsstaterna om varje förlängning av insamlingsperioden, tillsammans med det nya slutdatumet för insamlingsperioderna. I enlighet med kommissionens skyldighet att informera enligt artikel 4.3 i förordning (EU) 2019/788 bör dessa nya slutdatum även anges i registret på internet och på den offentliga webbplatsen för det europeiska medborgarinitiativet.
- (10) De åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att hantera covid-19-pandemin kan i hög grad påverka de behöriga myndigheternas möjligheter att slutföra kontrollen av stödförklaringarnas giltighet för ett visst initiativ inom den tidsfrist på tre månader som fastställs i förordning (EU) 2019/788. Det kan exempelvis finnas mindre personal tillgänglig, eller de behöriga myndigheterna kan ha extra uppgifter och ansvar till följd av pandemin.
- (11) Medlemsstaterna bör säkerställa att deras förvaltningar fungerar så normalt som möjligt, trots de åtgärder som vidtagits för att hantera covid-19-pandemin. Under exceptionella omständigheter bör dock en medlemsstat få lämna in en motiverad begäran till kommissionen om en förlängning av perioden för kontroll. Begäran bör styrkas och beakta konsekvenserna av de pandemirelaterade åtgärderna för den medlemsstatens behöriga myndigheters funktionssätt. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Förlängningen bör inte vara längre än den ursprungliga kontrollperioden.
- (12) På grund av de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att hantera covid-19-pandemin kan det vara svårt för unionens institutioner att anordna möten med organisatörer eller offentliga utfrågningar i samband med granskningen av giltiga initiativ i de medlemsstater i vilka de planerar att anordna sådana möten eller utfrågningar. Institutionerna bör i sådana fall få senarelägga dessa möten eller utfrågningar till ett datum då de är möjliga med hänsyn till folkhälsosituationen i den medlemsstaten. Om den offentliga utfrågningen senareläggs bör kommissionen kunna senarelägga antagandet av sitt meddelande med sina juridiska och politiska slutsatser om initiativet till tre månader efter den offentliga utfrågningen så att kommissionen får möjlighet att ta vederbörlig hänsyn till vad som framkommer vid utfrågningen.
- (13) Om perioden för insamling, kontroll eller granskning förlängs på grund av de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att hantera covid-19-pandemin bör de perioder för lagring av stödförklaringar som fastställs i förordning (EU) 2019/788 förlängas i enlighet med detta.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (14) På grund av covid-19-utbrottets oförutsebara och plötsliga karaktär, och de åtgärder som medlemsstaterna har vidtagit till följd av detta, och som upprepade gånger har förlängts, samt den tidsåtgång som krävs enligt lagstiftningsförfaranden för antagandet av relevanta åtgärder, har det inte varit möjligt att i tid anta de tillfälliga åtgärder som föreskrivs i den här förordningen avseende vissa enskilda initiativ. De tillfälliga åtgärderna bör därför även omfatta perioden före ikraftträdandet av denna förordning.
- (15) Den här förordningen bör också tillämpas på initiativ som registrerats före den 1 januari 2020 enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 (*), på vilken bestämmelserna i den förordningen om insamling av stödförklaringar och medlemsstaternas kontroll och intygande även fortsättningsvis är tillämpliga i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2019/788.
- (16) Eftersom medlemsstaternas åtgärder för att hantera covid-19-pandemin är av tillfällig karaktär bör även perioden för tillämpning av den här förordningen begränsas.
- (17) I enlighet med proportionalitetsprincipen är det nödvändigt och lämpligt för att förverkliga det grundläggande målet att bevara effektiviteten för det europeiska medborgarinitiativinstrumentet under covid-19-pandemin att fastställa tillfälliga åtgärder om tidsfrister för insamling, kontroll och granskning som föreskrivs i förordning (EU) 2019/788. Den här förordningen går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträvade målen, i enlighet med artikel 5.4 i fördraget om Europeiska unionen.
- (18) Den här förordningen bör antas snarast så att situationer med rättsosäkerhet som påverkar medborgare, organisationer, nationella förvaltningar och unionens institutioner blir så korta som möjligt, särskilt när de relevanta tidsfristerna för insamling av stödförklaringar, kontroll och granskning av ett antal initiativ redan har löpt ut eller snart löper ut.
- (19) Med beaktande av den brådska som föranleds av de exceptionella omständigheter som förorsakats av covid-19-utbrottet, har det ansetts lämpligt att föreskriva ett undantag från den åttaveckorsperiod som avses i artikel 4 i protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen, fogat till fördraget om Europeiska unionen, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
- (20) För att de åtgärder som föreskrivs i denna förordning snabbt ska kunna tillämpas bör denna förordning brådskande träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll

I denna förordning fastställs tillfälliga åtgärder som är tillämpliga på perioder för insamling, kontroll och granskning av registrerade europeiska medborgarinitiativ enligt förordning (EU) 2019/788 och förordning (EU) nr 211/2011 (*initiativ*) i samband med de åtgärder som medlemsstaterna har vidtagit för att hantera covid-19-pandemin.

Artikel 2

Förlängning av tidsfrister för insamling av stödförklaringar

1. Om insamling av stödförklaringar för ett initiativ pågick den 11 mars 2020 ska, trots vad som anges i artikel 8.1 i förordning (EU) 2019/788 och artikel 5.5 i förordning (EU) nr 211/2011, den längsta insamlingsperioden förlängas med en period på sex månader avseende det initiativet.

Om insamlingen av stödförklaringar för ett initiativ inleddes mellan den 11 mars 2020 och den 11 september 2020 ska insamlingsperioden förlängas till och med den 11 september 2021 avseende det initiativet.

Kommissionen ska informera organisationerna för de initiativ som berörs och medlemsstaterna om den förlängning som föreskrivs i första och andra styckena i denna punkt. Den ska ange det nya slutdatumet för insamlingsperioden för varje initiativ i det register på internet som avses i artikel 4.3 i förordning (EU) 2019/788.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 211/2011 av den 16 februari 2011 om medborgarinitiativet (EUT L 65, 11.3.2011, s. 1).

2. Kommissionen får anta genomförandeakter för att ytterligare förlänga den längsta insamlingsperioden för stödförklaringar för de initiativ som avses i punkt 1 om minst en fjärdedel av medlemsstaterna eller ett antal medlemsstater som utgör mer än 35 % av unionens befolkning efter den 11 september 2020 fortsätter att tillämpa åtgärder för att hantera covid-19-pandemin som i hög grad inskränker organisatörernas möjlighet att samla in stödförklaringar i pappersform och att informera allmänheten om sina pågående initiativ.

Kommissionen får även anta genomförandeakter för att förlänga den längsta insamlingsperioden för stödförklaringar för de initiativ avseende vilka insamlingen pågår vid ett nytt covid-19-utbrott när minst en fjärdedel av medlemsstaterna eller ett antal medlemsstater som utgör mer än 35 % av unionens befolkning tillämpar åtgärder som negativt påverkar dem som organiserar dessa initiativ i samma utsträckning som de åtgärder som avses i första stycket.

De genomförandeakter som föreskrivs i första och andra styckena ska innehålla uppgifter om vilka initiativ som berörs samt om det nya slutdatumet för deras insamlingsperiod.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 6.2.

Varje förlängning enligt denna punkt ska vara tre månader.

För kommissionens bedömning huruvida de krav för antagande av genomförandeakter som avses i första och andra styckena är uppfyllda ska medlemsstaterna på begäran ge kommissionen information om de åtgärder de har vidtagit eller planerar att vidta för att hantera covid-19-pandemin eller som svar på ett nytt covid-19-utbrott.

Kommissionen ska underrätta organisatörerna om sitt beslut och informera medlemsstaterna om varje förlängning som beviljas för varje berört initiativ. Den ska offentliggöra sitt beslut i det register på internet som avses i artikel 4.3 i förordning (EU) 2019/788.

3. Trots vad som anges i punkterna 1 och 2 får insamlingsperiodens sammanlagda varaktighet inte överstiga 24 månader.

Artikel 3

Förlängning av tidsfrister för medlemsstaternas kontroll av stödförklaringar

1. Trots vad som anges i artikel 12.4 i förordning (EU) 2019/788 och artikel 8.2 i förordning (EU) nr 211/2011 får en medlemsstat, när den anser att det på grund av de åtgärder den vidtagit för att hantera covid-19-pandemin inte kommer att vara möjligt att slutföra kontrollen av stödförklaringar för ett visst initiativ inom den tidsfrist som fastställs i dessa bestämmelser, lämna in en motiverad begäran om en förlängning av den perioden. Denna begäran ska lämnas till kommissionen senast en månad före den berörda periodens utgång.

2. Om kommissionen, efter en begäran som lämnats in i enlighet med punkt 1, konstaterar att de krav som fastställs i den punkten är uppfyllda ska den anta en genomförandeakt som beviljar en förlängning av den period som anges i punkt 1 till den berörda medlemsstaten. Förlängningen får inte vara kortare än en månad eller längre än tre månader.

3. Kommissionen ska underrätta medlemsstaten om sitt beslut och informera det berörda initiativets organisatörer om förlängningen. Den ska offentliggöra sitt beslut i det register på internet som avses i artikel 4.3 i förordning (EU) 2019/788.

Artikel 4

Förlängning av tidsfrister för granskning av giltiga initiativ

1. Om kommissionen eller Europaparlamentet efter den 11 mars 2020 har stött på svårigheter med att anordna ett möte med organisatörer respektive en offentlig utfrågning på grund av åtgärder vidtagna för att hantera covid-19-pandemin av den medlemsstat där dessa institutioner planerar att anordna mötet eller utfrågningen ska de, trots vad som anges i artiklarna 14.2 och 15.1 i förordning (EU) 2019/788, anordna mötet eller utfrågningen så snart folkhälsosituationen i den berörda medlemsstaten gör det möjligt att göra detta, eller, för det fall att organisatörerna samtycker till att delta på mötet eller utfrågningen på distans, så snart de har möjlighet att enas med institutionerna om ett datum för detta.

2. Om Europaparlamentet senarelägger den offentliga utfrågningen i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska kommissionen, trots vad som anges i artikel 15.2 i förordning (EU) 2019/788, anta sitt meddelande med sina juridiska och politiska slutsatser om initiativet inom tre månader från den offentliga utfrågningen.

*Artikel 5***Förlängning av tidsfrister för lagring av personuppgifter**

1. Om den längsta insamlingsperioden för, eller perioden för kontroll av, ett visst initiativ förlängs i enlighet med artikel 2 eller 3 i den här förordningen ska, trots vad som anges i artikel 19.5 i förordning (EU) 2019/788, den tidsfrist på 21 månader inom vilken stödförklaringar och kopior av dessa ska förstöras förlängas med samma period.
2. Om den längsta insamlingsperioden, perioden för kontroll eller perioden för granskning för ett visst initiativ förlängs i enlighet med artikel 2, 3 eller 4 i den här förordningen ska, trots vad som anges i artikel 19.8 i förordning (EU) 2019/788, den tidsfrist inom vilken register över e-postadresser ska förstöras förlängas med samma period.

*Artikel 6***Kommittéförfarande**

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté för det europeiska medborgarinitiativet som inrättats genom artikel 22 i förordning (EU) 2019/788. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

*Artikel 7***Retroaktiv tillämpning**

Artiklarna 2–5 ska ha retroaktiv effekt vad gäller de initiativ där insamlingsperioden, perioden för kontroll eller perioden för granskning upphörde mellan den 11 mars 2020 och dagen för ikraftträdandet av denna förordning.

*Artikel 8***Ikraftträdande**

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas till och med den 31 december 2022.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 15 juli 2020.

På Europaparlamentets vägnar
D. M. SASSOLI
Ordförande

På rådets vägnar
J. KLOECKNER
Ordförande